

Du kan skriva professionellt

Alla människor som kan uttrycka sig verbalt är potentiella skribenter. Vad du än hittills har trott så kan du faktiskt skriva för publicering.

Att skriva för att bli läst

Det är inte någon medfödd förmåga att skriva texter som andra vill läsa. Inte heller något vi automatiskt lär oss i skolan. Men tro inte att det är omöjligt.

Precis som vilket annat hantverk som helst går det att lära sig. För dig också. Här får du några enkla skrivregler. Med hjälp av dem och dina egna ämneskunskaper har du redan kommit en bra bit på väg mot att tänka som en journalist.

Allt skrivande sker egentligen i tre steg. Oavsett vad du vill åstadkomma för typ av text kan du följa samma ordning:

- 1) Planera
- 2) Genomföra
- 3) Utvärdera

Planering

Att planera är ett viktigt moment i det journalistiska skrivandet. Det är här skiljelinjen går mellan amatörer och proffs. Utan planering är det lätt att glida ifrån ämnet under skrivandets gång. Du börjar skriva i den ena änden, men halkar in på omständliga ordvändningar och landar till sist långt ifrån sammanhanget.

Samla information

Innan du börjar med själva skrivarbetet är det bra att ha ett hum om vad din artikel ska handla om. Du behöver strukturera upp den information du sitter inne med och även komplettera den – oavsett om det är fakta du ska redovisa eller egna åsikter du vill uttrycka.

Mottagaranpassa texten

Tänk igenom följande punkter och besvara frågorna för dig själv:

- **Vad** ska jag skriva? Textens form; reportage, recension, intervju etcetera.
- **Varför** ska jag skriva min text? Syftet; underhållning, information för att ge kunskap i ett ämne, varna för något eller kanske tipsa om en bok?
- **Vem** ska jag skriva detta till? Målgrupp; barn, tonåringar, en utvald yrkesgrupp, folk från ett visst bostadsområde, en grupp människor med gemensamma intressen, män eller kvinnor etcetera.
- **Hur** ska det skrivna se ut? Hur stor andel text respektive illustrationer? Hur stor plats i trycksaken ska texten ta? Hur omfattande ska den vara; ska du skriva i korta drag eller gå djupare in på detaljer? Ska du ha många bilder? Kanske räcker det med en kortare text eller bara några informativa bildtexter?

Brainstorm

Det engelska ordet *brainstorm* betyder ordagrant översatt hjärnstorm. Låter det som något osammanhängande och rörigt? Men det är precis så du ska jobba i detta moment.

Skriv ur dig det du vill ha sagt. Låt allt som dyker upp i huvudet komma på pränt. Skriv gärna stödord i stolpar till att börja med, formuleringarna gör du senare.

Sortera

Sortera allt du skrivit i den ordning du vill ha det i den färdiga texten. Viktigast först ... och så vidare. Punkta upp det och fyll på med nya saker du kommer på under tiden.

Stryka

Nu är det dags att stryka allt som är oväsentligt eller inte riktigt hör hemma i sammanhanget. Det här är kanske det svåraste momentet, men du tjänar på att göra det tidigt i arbetet. Var hård mot din text innan du skrivit den, då sparar du både tid och energi.

I nästa avsnitt får du lära dig att skriva intervjufrågor och göra en intervju. Dessutom några tips för en bra anteckningsteknik.